วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 พ.ศ.2564 (168-190)

การศึกษาผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปรินดา ตาสี *, ระพีพรรณ คำหอม, ธันยา รุจิเสถียรทรัพย์ และรณรงค์ จันใด

คณะสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่รับบทความ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2563

วันที่แก้ไขบทความ 20 สิงหาคม พ.ศ.2563

วันที่ตอบรับบทความ 21 สิงหาคม พ.ศ.2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (2) สำรวจความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (3) เปรียบเทียบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

การศึกษานี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทั้งหมด 7,852 แห่ง ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 1,135 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.9 ปี ระดับการศึกษาจบปริญญาตรีมากที่สุด หน่วยงานที่ปฏิบัติ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ตำแหน่งงานเป็นข้าราชการประจำมากกว่าข้าราชการ ความคิดเห็นของอปท.ต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิด ครอบครัว และสังคม

ผลการศึกษาภาพรวมความคิดเห็นของอปท.ต่อความพร้อมต่อการถ่ายโอนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย (Politic : P) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental : E) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural : S) ด้านกฎ ข้อบังคับ (Legal : L) ด้านเทคโนโลยี (Technology : T) และด้านเศรษฐกิจ (Economics : E) มีความพร้อมน้อยที่สุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่สังกัดต่างกันมีความพร้อมต่อการเตรียมการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการฯที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การถ่ายโอนภารกิจ

* **ผู้รับผิดชอบบทความ: tparinda@staff.tu.ac.th** **DOI: 10.14456/tujournal.2021.8**

Thammasat Journal, Volume 40. No 1, 2021 (168-190)

A Study on the Performance of Child Support Grant and the Preparedness in the Transfer of the Grant to the Local Administraion Organization

Parinda Tasee [*], Rapeepan Kumhom, Tanya Rujisatiensap and Ronnarong Juadai
Faculty of of Social Work, Thammasat University

Received 24 July 2020
Received in revised 20 August 2020
Accepted 21 August 2020

Abstract

The study aims (1) to review the opinions of the Local Administration Organization (LAO) in regard to the performance of Child Support Grant (CSG) provided to newborn children (2) to review the preparedness of the LAO in regard to the performance of CSG provided to newborn children (3) to compare the preparedness in the transfer of CSG from the Department of Children and Youth to the LAO.

The methodology is quantitative research. The sample is the management of 7,852 Local Administration Organizations, and the sample size is 1,135. The data analysis was conducted by frequency, percentage, mean, standard deviation and one-way analysis of variance (ANOVA). The representative sample consists of more women than men, the average of age is 40.9. The level of education of majority of the representative sample is bachelor's degree. This information corresponds with the findings of the qualitative research. The overall opinions of the Local Administration Organizations about the performance of Child Support Grant confirm the strength of the Grant in providing benefits to children, families, and the society.

In concern of the opinions of the Local Administration Organizations about the preparedness in the transfer process, it is confirmed that they have medium to high level of preparedness in the policy (P), Environment (E), SocioCultural (S), Law and Regulation (L), Technology (T) and Economics (E). it was found that difference the preparedness of organization in the transfer of the Grant from the Department of Children and Youth to the Department of Local Administration was significantly at the level of 0.01.

Keywords: Child Support Grant, Local Administraion Organization, Transfer of the Garant

[*] **Corresponding author: tparinda@staff.tu.ac.th** **DOI: 10.14456/tujournal.2021.8**

บทนำ

นโยบายหลักของประเทศในปัจจุบันได้ระบุถึงการแก้ไขปัญหาความยากจนและการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ผนวกกับรัฐบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กปฐมวัย (อายุ 0–6 ปี) เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาร่างกาย และสติปัญญา จากความสำคัญดังกล่าว คณะรัฐมนตรี จึงมีมติเห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจนและเสี่ยงต่อความยากจน ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นสวัสดิการสำหรับเด็กในครอบครัว และเป็นการจัดบริการสนับสนุนมิติเศรษฐกิจของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวที่อยู่ในภาวะยากลำบากทางเศรษฐกิจสามารถนำเงินอุดหนุนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี โครงการเงินอุดหนุนฯ เป็นสวัสดิการที่มีการจัดบริการอย่างรอบด้าน ผ่านแต่ละขั้นตอนของโครงการฯ ทั้งมิติเศรษฐกิจ มิติสุขภาพการประเมินสุขภาพแม่และเด็ก หรือการติดตามประเมินผลพัฒนาการของเด็ก มิติทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็ก หรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับเด็ก เป็นต้น

จากการติดตามและประเมินผลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ประจำปี 2559–2560 ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2559) ระบุถึงโอกาสเกิดปัญหาการเข้าไม่ถึงของกลุ่มเป้าหมายแท้จริง (Exclusion error) พร้อมกับการรั่วไหลไปสู่ผู้ที่อยู่นอกกลุ่มเป้าหมาย (Inclusion error) แม้ยังไม่มีปัจจัยบ่งชี้ล่วงหน้า (Leading indicator) ที่ชัดเจนว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้อาจเกิดจากการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ อาจอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือยังไม่รู้หนังสือ ไม่กล้าติดต่อหน่วยงานราชการเพื่อลงทะเบียน หาผู้รับรองสถานะครัวเรือนไม่ได้ ถูกเลือกที่รักมักที่ชังจากผู้รับรองสถานะ ส่วนกรณีผู้ขอรับสิทธิที่ไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของโครงการ แต่กลับได้เข้าร่วมโครงการฯ นั้น “มีโอกาสเกิดสูง” ด้วยเหตุหลายประการ ได้แก่ การที่ผู้มาขอรับสิทธิส่วนใหญ่ที่มาขึ้นทะเบียนเพราะเข้าใจว่าเด็กแรกเกิดทุกคนจะได้รับเงินอุดหนุน การกลั่นกรองครัวเรือนยากจน เกี่ยวกับสถานะครัวเรือนยากจนยากแก่การตรวจสอบ ผู้ลงนามรับรองไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติตามเกณฑ์ รวมถึงไม่กล้าทัดทาน ติดประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิไม่มีคนสนใจและไม่มีคนคัดค้าน เป็นต้น อีกทั้งพบว่า การออกแบบคุณสมบัติของครัวเรือนยากจนหรือเสี่ยงต่อความยากจนด้วยการกำหนดรายได้เฉลี่ยต่อคนและข้อเท็จจริงประกอบ 4 ข้อ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง เช่น เกณฑ์รายได้ในการขอรับสิทธิไม่มีเอกสารใดๆ รับรองแหล่งรายได้ มีแค่แบบรับรองสถานะครัวเรือน มีความเป็นไปได้ที่ผู้มาขอรับสิทธิจะระบุรายได้ของตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้

ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้โครงการฯ นี้ ส่งเสริมบริการด้านการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น ด้านโภชนาการ การพัฒนาศูนย์เด็กแรกเกิด การริเริ่มโครงการคุ้มครองเด็ก

การประเมินผลโครงการฯ ในปี 2560 ของ สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ระพีพรรณ คำหอม และ ธันยา รุจิเสถียรทรัพย์, 2560) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการฯ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวยากจน และสร้างสวัสดิการพื้นฐานเด็ก ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแม่คือ โครงการฯ ส่งเสริมให้มารดาที่ยากจนมีกำลังใจเลี้ยงดูลูก เปลี่ยนใจไม่ทอดทิ้งลูก โดยมีเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ติดตามเยี่ยมมารดาและให้ความรู้การดูแลเด็ก ข้อเสนอแนะการพัฒนาโครงการฯ มี 3 ทางเลือก ได้แก่ ทางเลือกที่ 1 เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า (For all) 600 บาทต่อคนต่อเดือน (เด็กแรกเกิด-3 ปี) ทางเลือกที่ 2 เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเฉพาะมารดาที่ยากจน 600 บาทต่อคนต่อเดือน และทางเลือกที่ 3 เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดตั้งแต่มารดาตั้งครรภ์ ควรดำเนินการในระยะที่รัฐมีความพร้อมด้านการเงินการคลังเพิ่มขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นสวัสดิการสำหรับเด็กในครอบครัว และเป็นการจัดบริการสนับสนุนมิติเศรษฐกิจของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวที่อยู่ในภาวะยากลำบากทางเศรษฐกิจสามารถนำเงินอุดหนุนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี โครงการเงินอุดหนุนฯ เป็นสวัสดิการที่มีการจัดบริการอย่างรอบด้านผ่านแต่ละขั้นตอนของโครงการฯ ทั้งมิติเศรษฐกิจ มิติสุขภาพการประเมินสุขภาพแม่และเด็กหรือการติดตามประเมินผลพัฒนาการของเด็ก มิติทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็กหรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับเด็ก เป็นต้น และเพื่อเป็นการลดปัญหาจากการเข้าไม่ถึงสิทธิ์ของครอบครัวที่มีคุณสมบัติ ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการรับลงทะเบียน จึงมีแนวคิดในการถ่ายโอนภารกิจตามแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2543 จึงมีมติการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ วันที่ 31 มกราคม 2561 เห็นชอบให้มีการถ่ายโอนภารกิจการดูแลเด็กและเยาวชนให้ท้องถิ่นดำเนินการภายใน 5 ปี (2565) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีทั้งหมด 7,852 แห่ง (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2562) จะมีหน้าที่ ร่วมค้นหากลุ่มเป้าหมาย ลงทะเบียน การตรวจสอบสิทธิ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด บันทึกข้อมูลโดยย่อ หากไม่มีผู้คัดค้านจะดำเนินการส่งต่อให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรวจสอบอีกรอบก่อนส่งส่วนกลางให้อนุมัติต่อไป โดยโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดจะอยู่ในลักษณะภารกิจด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่หลายกระทรวงจะต้องมาตกลงทำความเข้าใจร่วมกัน เนื่องจากเป็นโครงการที่มีภารกิจงานร่วมกันระหว่าง 4 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ

จากที่กล่าวมาถือได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์การดำเนินงานโครงการมาระยะหนึ่งแล้ว ดังนั้น บทความนี้จะนำเสนอผลการศึกษาความคิดเห็นและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่การถ่ายโอนภารกิจการดำเนินงานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการทบทวนแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า การถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดนั้นถือเป็นการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจระยะที่ 3 ได้กล่าวถึงการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรูปแบบของการถ่ายโอนจะมีทั้งการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย และการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ สำหรับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นภารกิจที่ อปท. ดำเนินการร่วมกับรัฐ เนื่องจากโครงการนี้ถือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการ

การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของกระบวนการและขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจระหว่างกรมกิจการเด็กและเยาวชนกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานกระจายอำนาจ สำนักนายกรัฐมนตรีที่จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกัน ซึ่งเป็นไปแผนการกระจายอำนาจระยะที่ 3 อันประกอบไปด้วยความคิดเห็นของผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในด้านผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง และผลที่เกิดขึ้นกับสังคม ในด้านความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดได้ใช้กรอบการวิเคราะห์บริบทสังคมด้วยแนวคิด PESTEL (PESTEL

Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทางมหภาค (Macro Environment Analysis) (Bright hup PM project management, 2011, ทวีพล ไชยพงษ์, 2557) ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 6 ด้านได้แก่ ด้านนโยบาย (Politic : P) ด้านเศรษฐกิจ (Economics : E) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural : S) ด้านเทคโนโลยี (Technology : T) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental : E) และด้าน กฎ ข้อบังคับ กฎหมาย (Legal : L) เพื่อทำให้โครงการมีการบริหารจัดการทุกระบบ โครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังกรอบแนวคิดการศึกษาดังนี้

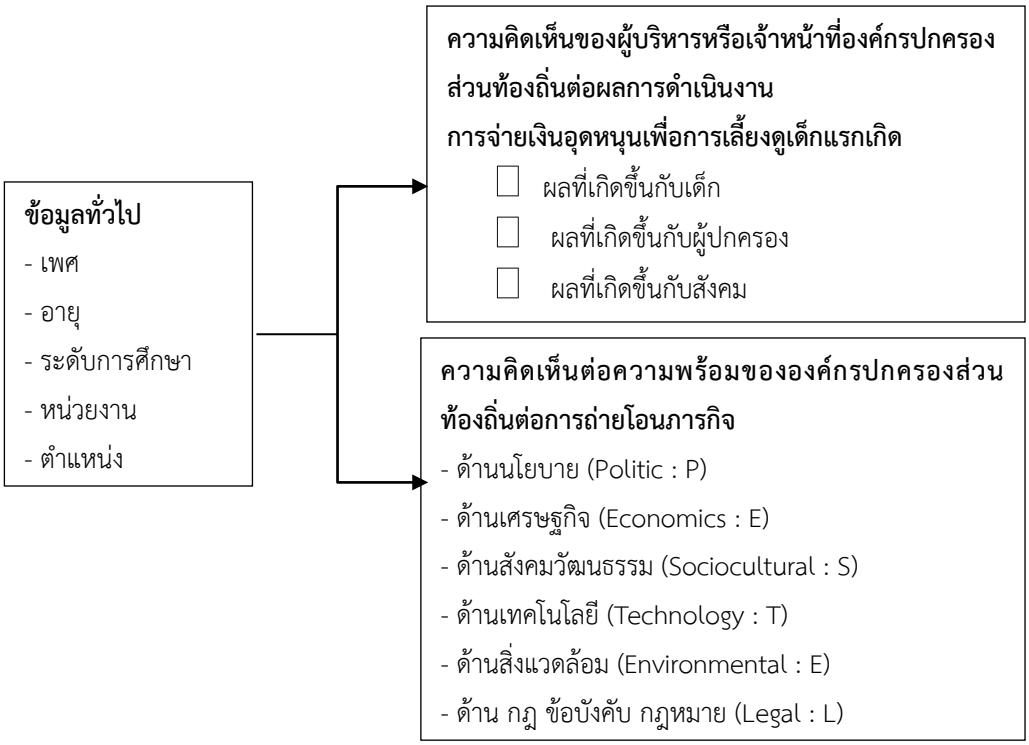

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีการศึกษา

โครงการศึกษาผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นโยบาย แผนการกระจายอำนาจ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน การเตรียมการถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการบริหารจัดการโครงการ การเตรียมบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร กระบวนการขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อโครงการศึกษาผลการดำเนินงานจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 77 จังหวัด ใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานครประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทั้งหมด 7,852 แห่ง เป็นการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงใน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัด กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่เทศบาลเมือง และอีก 2 กลุ่ม เป็นการศึกษาโดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร่ ยามาเน่โดยใช้ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 รวมขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 1,135 คน

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นต่อโครงการศึกษาผลการดำเนินงานจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 77 จังหวัด ใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานครประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทั้งหมด 7,852 แห่ง เป็นการศึกษาโดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร่ ยา มาเน่ โดยใช้ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 รวมขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 1,135 คน เป็น การศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงใน 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัด จำนวน 76 คน
กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่เทศบาล จำนวน 608 คน
กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 400 คน
กลุ่มที่ 4 ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา จำนวน 51 คน

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามได้สร้างขึ้นจากการประมวลความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะมีลักษณะแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended questionaire) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened-ended questionaire) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดง ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ท่านปฏิบัติงานในหน่วยงานใด ตำแหน่งงานของท่านในปัจจุบัน และลักษณะงานของท่านที่เกี่ยวข้องกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 3)ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมระหว่าง กรมกิจการเด็กและเยาวชนกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ใช้การหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้ความคิดของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากกรมกิจการเด็กและเยาวชนที่รับผิดชอบในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสวัสดิการเด็กและครอบครัวการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว จำนวน 1 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน เมื่อได้ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ นำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ถ้าข้อใดมีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

2) การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลและ อบต. ในเขตจังหวัดนนทบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิแอลฟา (α – coefficien) ตามวิธีของคอนบรัค (Conbach) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นคั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลของการหาค่าความเชื่อมั่นพบว่า แบบสอบถามด้านความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานในโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามความคิดเห็นของ อปท. ต่อความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ท่านปฏิบัติงานในหน่วยงานใด ตำแหน่งงานของท่านในปัจจุบัน ลักษณะงานของท่านที่เกี่ยวข้องกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอ้างอิงประชากร (Inferential statistics) ใช้สถิติการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และความคิดเห็นของผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กและเยาวชนกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จริยธรรมการวิจัยในคน

การศึกษาผานี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะอนุกรรมการวิจัยในคน ชุด 2 สาขาสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครั้งที่ 1 วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ได้รหัสโครงการวิจัย 086/2561

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี อายุมากที่สุด 81 ปี อายุน้อยที่สุด 18 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.9 ปี ระดับการศึกษาจบปริญญาตรีมากที่สุด หน่วยงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำมากกว่าข้าราชการการเมือง ผลการศึกษาความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์สำคัญของโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดพบ 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่วยแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูบุตรแก่ครัวเรือนที่มีฐานะยากจน รองลงมา คือ ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

2. ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ภาพรวมความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิด ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัว และผลที่เกิดขึ้นกับสังคม ในแต่ละด้านมีผลการศึกษาดังนี้

2.1 ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า โครงการเงินอุดหนุนฯมีผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิดในระดับมาก ได้แก่ เด็กแรกเกิดมีสิทธิเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของรัฐ เด็กแรกเกิดสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข เช่น การได้รับวัคซีน การดูแลสุขภาพ เป็นต้น หรือเด็กแรกเกิดได้รับสารอาหาร เช่น นม/ อาหารที่มีคุณภาพ

2.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า โครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวในระดับมาก ได้แก่ การช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน การหนุนเสริมกำลังใจให้กับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว หรือแม่ในภาวะยากลำบาก และพ่อแม่หรือผู้ดูแลหลักนำ

เด็กเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพทำให้เด็กได้พบแพทย์ตามนัดหมายเพื่อติดตามพัฒนาการเด็ก พ่อแม่หรือผู้ดูแลหลักดูแลเอาใจใส่เด็กแรกเกิด

2.3 ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า โครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับสังคมในระดับมาก ได้แก่ การจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดส่งเสริมให้แม่และเด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานรัฐ เกิดระบบฐานข้อมูลเด็กแรกเกิดที่รัฐจะนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาเด็กในระยะยาว การจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าต่อเด็กในระยะยาว

2.4 สรุปภาพรวมต่อความคิดเห็นของ อปท.ในผลที่เกิดขึ้นต่อการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.8 อยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยในระดับมากกับผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก ครอบครัว และสังคม โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิด และผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ย 3.8) และผลที่เกิดขึ้นกับสังคมมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเล็กน้อย (มีค่าเฉลี่ย 3.7)

2.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยรวมของความคิดเห็นของ อปท. ต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำแนกตามหน่วยงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน กรุงเทพและพัทยา เทศบาล และอบต. จำนวนทั้งสิ้น 1,059 คน พบว่า หน่วยงานในรูปแบบ อบต. เห็นว่าโครงการฯ นี้ มีผลที่เกิดขึ้น กับครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.8) อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ระดับของความคิดเห็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก กล่าวคือ หน่วยงานในรูปแบบ อบต. และกรุงเทพฯ และพัทยา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.8) และเมื่อวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหน่วยงานในรูปแบบ อบต. กทม.และพัทยา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.8) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของ อปท. ต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำแนกตามหน่วยงาน

ผลที่เกิดขึ้น		มากที่สุด Max.	น้อยที่สุด Min.	ค่าเฉลี่ย Mean	S.D.	F	Sig.
ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัว	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	2.3	5.0	3.7	.6		
	เทศบาล (n=608)	1.3	5.0	3.7	.6	1.4	0.24
	อบต. (n=400)	1.3	5.0	3.8	.7		
	รวม (n=1,059)	1.3	5.0	3.8	.6		
ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	2.2	5.0	3.8	.6	3.7	0.03*
	เทศบาล (n=608)	1.4	5.0	3.7	.7		
	อบต. (n=400)	1.4	5.0	3.8	.7		
	รวม (n=1,059)	1.4	5.0	3.7	.7		
ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	2.2	5.0	3.7	.6	1.5	0.23
	เทศบาล (n=608)	1.0	5.0	3.7	.8		
	อบต. (n=400)	1.2	5.0	3.8	.7		
	รวม (n=1,059)	1.0	5.0	3.7	.7		
ผลที่เกิดขึ้นโดยรวม	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	2.3	4.8	3.7	.5	2.5	0.08
	เทศบาล (n=608)	1.3	5.0	3.7	.6		
	อบต. (n=400)	1.4	5.0	3.8	.6		
	รวม (n=1,059)	1.3	5.0	3.7	.6		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมต่อการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ผลการศึกษาภาพรวมความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมการถ่ายโอนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

ด้านนโยบาย (Politic: P) ด้านเศรษฐกิจ (Economics: E) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural: S) ด้านเทคโนโลยี (Technology: T) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental: E) และด้านกฎ ข้อบังคับ (Legal: L) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านนโยบาย และความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลางต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการถ่ายโอนภารกิจตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมี 4 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม ความพร้อมด้านกฎ ระเบียบ ความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ความพร้อมด้านนโยบาย (Politic: P) ภาพรวมความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดด้านนโยบายในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากเกี่ยวกับ อปท. เป็นด่านแรกของการรับลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อปท. มีระบบการบริหารจัดการโครงการที่เป็นไปตามคู่มือฯ ในด้านการรับลงทะเบียนโครงการฯ ด้านการประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิ ด้านการประสานงานและส่งต่อข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า อปท. มีความพร้อมด้านนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงการเงินอุดหนุนฯ มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี และ อปท. กำหนดแผนงานเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเงินอุดหนุนฯ อย่างน้อย 1 แผน

3.2 ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental: E) ภาพรวมความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7 และอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ข้อ คือ อปท. มีความพร้อมด้านที่ตั้งของ อปท. สะดวกต่อการเข้าถึงของประชาชน และการมีช่องทางที่หลากหลายในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนฯ

3.3 ความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural: S) ภาพรวมความคิดเห็นของ อปท. ด้านความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.4 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า อปท. มีความพร้อมในเรื่องการประสานงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายภาคประชาชน (อพม., อสม., ผู้ใหญ่บ้าน) กับ อปท. มากที่สุด รองลงมา คือ ความเชื่อ/วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่เป็นอุปสรรคต่อการขอรับสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด รวมทั้ง อปท. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการวางแผนงานช่วยเหลือและ อปท. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการแก้ไขปัญหาการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของสภาเด็กและเยาวชนในการติดตามประเมินผลผู้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

3.4 ความพร้อมด้านกฎหมาย (Legal: L) ภาพรวมความคิดเห็นของ อปท. เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกฎ ข้อบังคับต่อการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2 กล่าวคือ อปท. มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และ อปท. มีการพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน

3.5 ความพร้อมด้านเทคโนโลยี (Technology: T) ภาพรวมความคิดเห็นของ อปท. ในด้านความพร้อมด้านเทคโนโลยีต่อการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2 และทุกด้านมีความเห็นในระดับปานกลาง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า อปท. มีความพร้อมระบบฐานข้อมูลในการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มากที่สุด และ อปท. มีระบบเทคโนโลยีเพื่อการสนับสนุนการดำเนินการเก็บข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และน้อยที่สุด 3 ส่วน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่าๆ กัน ได้แก่ อปท. มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำฐานข้อมูล มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน และการใช้ Big data ร่วมกันหลายหน่วยงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

3.6 ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ (Economics: E) ภาพรวมความคิดเห็นของ อปท. ในด้านความพร้อมด้านเศรษฐกิจต่อการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9 กล่าวคือ มีความเห็นว่าโครงการเงินอุดหนุนฯ เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณต่อเนื่องสม่ำเสมอ และ อปท. ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับมีความพร้อมด้านงบประมาณในการเตรียมการถ่ายโอนภารกิจในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เช่นกัน

3.7 สรุปภาพรวมความคิดเห็นต่อความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจฯ ในภาพรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ย 3.4 อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านนโยบายและด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.9 และ 3.7 ตามลำดับ มีความพร้อมในระดับมาก ส่วนความพร้อมด้านอื่นๆ ความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม ความพร้อมด้านกฎหมาย ความพร้อมด้านเทคโนโลยี และความพร้อมด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.4, 3.2, 3.2, 2.9 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

3.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ อปท. ต่อความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นของเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน กรุงเทพและพัทยา เทศบาล และอบต. จำนวนทั้งสิ้น 1,059 คน ต่อการเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กฯ และ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่า ความพร้อมด้านการบริหาร ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ความพร้อมด้านสังคม ความพร้อมด้านเทคโนโลยี พบว่า หน่วยงานในรูปแบบ กรุงเทพฯ และพัทยา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.8) และเมื่อวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ระดับของความคิดเห็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ความพร้อมด้านกฎหมาย ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ความพร้อมด้านสังคม และความพร้อมด้านเทคโนโลยี โดยหน่วยงานในรูปแบบเทศบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และความพร้อมด้านนโยบาย ระดับของความคิดเห็นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่ามากที่สุด น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ อปท. ต่อการเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กฯ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำแนกตามหน่วยงาน

ความพร้อมในด้าน	หน่วยงาน	มากที่สุด Max.	น้อยที่สุด Min.	ค่าเฉลี่ย Mean	S.D.	F	Sig.
บริหาร	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	3.8	.8	1.7	0.17
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.9	.8		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.9	.8		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.9	.8		
สิ่งแวดล้อม	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	3.5	.8	6.7	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.6	.8		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.8	.8		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.7	.8		

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่ามากที่สุด น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ อปท. ต่อการเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กฯ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจำแนกตามหน่วยงาน (ต่อ)

ความพร้อมในด้าน	หน่วยงาน	มากที่สุด Max.	น้อยที่สุด Min.	ค่าเฉลี่ย Mean	S.D.	F	Sig.
นโยบาย	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	4.9	2.3	3.7	3.7	3.6	0.00*
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.7	3.7		
	อบต. (n=400)	5.0	1.1	3.8	3.8		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.7	3.7		
สังคม	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	3.1	.8	14.9	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.2	.8		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.4	.8		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.3	.8		
เทคโนโลยี	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	2.9	1.0	14.1	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.0	.9		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.3	.9		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.2	.9		
กฎหมาย	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	3.1	.9	5.7	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.0	1.0		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.3	.9		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.2	1.0		

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่ามากที่สุด น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ อปท. ต่อการเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กฯ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจำแนกตามหน่วยงาน (ต่อ)

ความพร้อมในด้าน	หน่วยงาน	มากที่สุด Max.	น้อยที่สุด Min.	ค่าเฉลี่ย Mean	S.D.	F	Sig.
เศรษฐกิจ	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	5.0	1.0	3.0	.9	8.1	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	2.7	1.1		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.0	1.1		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	2.9	1.1		
รวม	กรุงเทพ พัทยา (n=51)	4.9	1.6	3.3	.7	10.9	0.00**
	เทศบาล (n=608)	5.0	1.0	3.3	.7		
	อบต. (n=400)	5.0	1.0	3.5	.7		
	รวม (n=1,059)	5.0	1.0	3.4	.7		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ช่วยแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูเด็กในครัวเรือนยากจน ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของเด็กในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์โครงการฯ ที่ตั้งไว้ คือ เป็นการจัดสวัสดิการพื้นฐานและเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ เป็นการคุ้มครองทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นมาตรการให้พ่อแม่นำเด็กเข้าสู่ระบบบริการของรัฐเพื่อส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา อย่างต่อเนื่องในช่วงวัยอื่นๆ

2. **ความคิดเห็นของ อปท. ต่อผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด** ประกอบด้วยผลของโครงการที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิด

ข้อค้นพบคือ โครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับเด็กแรกเกิดในระดับมาก ได้แก่ เด็กแรกเกิดมีสิทธิเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของรัฐ เด็กแรกเกิดสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข เช่น การได้รับวัคซีน การดูแลสุขภาพ เป็นต้น) หรือเด็กแรกเกิดได้รับสารอาหาร เช่น นม/ อาหารที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เฮคแมน (Heckman, 2011) นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล 2552 ที่กล่าวว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว โดยให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคต 7-10 เท่า และการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนจะได้รับผลตอบแทนระยะยาวถึง 17 เท่า” และเป็นฐานรากของการพัฒนาคนและครอบครัว

2.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัว

ข้อค้นพบการศึกษาพบว่า โครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวในระดับมาก ได้แก่ การช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน การหนุนเสริมกำลังใจให้กับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว หรือแม่ในภาวะยากลำบาก และพ่อแม่หรือผู้ดูแลหลักนำเด็กเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพทำให้เด็กได้พบแพทย์ตามนัดหมายเพื่อติดตามพัฒนาการเด็ก พ่อแม่หรือผู้ดูแลหลักดูแลเอาใจใส่เด็กแรกเกิด ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด แต่การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ทำให้แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเปลี่ยนใจที่จะทิ้งลูกเมื่อคลอดมาเป็นเลี้ยงลูกเอง และเห็นว่าจะได้เข้าถึงการบริการดูแลของรัฐ รวมทั้งทำให้สมาชิกในครอบครัวให้ความสนใจกับแม่ที่ตั้งครรภ์และดูแลเอาใจใส่กับเด็กแรกเกิดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ มาลี จิรวัฒนานนท์ (2558) ได้กล่าวว่า นโยบายนี้สามารถสนับสนุนครอบครัวและผู้เลี้ยงดูโดยเฉพาะในด้านภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ปกครองต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ค่าครองชีพที่สูงในยุคปัจจุบันนั้นก็แตกต่างจากในอดีต ทำให้รายรับของครอบครัว ไม่เพียงพอกับรายจ่าย มากกว่านั้น ค่าใช้จ่ายกรณีเด็กเจ็บป่วยรวมถึงค่าเดินทาง ค่ายา นอกบัญชีหลักการป่วยฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องเข้ารับบริการจากคลินิกใกล้บ้าน แทนการไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลซึ่งอาจห่างไกล สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวยังเป็นความรับผิดชอบของครอบครัวแต่ละครอบครัว ซึ่งแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างในศักยภาพ ความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองได้

2.3 ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม

ผลการศึกษาโครงการเงินอุดหนุนฯ มีผลที่เกิดขึ้นกับสังคมในระดับมาก ได้แก่ การจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดส่งเสริมให้แม่และเด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานรัฐ เกิดระบบฐานข้อมูลเด็กแรกเกิดที่รัฐจะนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาเด็กในระยะยาว การจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าต่อเด็กในระยะยาว

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาทั่วโลก พบว่า เด็กที่รับเงินอุดหนุนเมื่อโตขึ้นจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ และนำไปสู่ระดับรายได้สูงขึ้น เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทำให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ราณี หัสสรังสี (2557) ที่ได้กล่าวว่า การจัดสวัสดิการที่ดีในสังคมจะเป็นเครื่องมือที่ดีอย่างหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางสังคม การขับเคลื่อนนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรจึงเป็นอีกเครื่องมือ หนึ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจและการจัดการระบบสวัสดิการที่เป็นธรรมในสังคม

3 ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมต่อการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ผลการศึกษาภาพรวมความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมการถ่ายโอนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ประกอบด้วย ด้านนโยบาย (Politic : P) ด้านเศรษฐกิจ (Economics : E) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural : S) ด้านเทคโนโลยี (Technology : T) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental : E) และด้าน กฎ ข้อบังคับ (Legal : L) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการถ่ายโอนเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมี 2 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านนโยบาย และความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่จะให้มีการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเป็นผู้ให้บริการโดยตรงในปี 2565 และงานวิจัยของ ดำรง คำภีระ (2549) ให้ข้อเสนอแนะด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ (1) อปท. ควรสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่ อาจจะตามมา (2) ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคควรสร้างความเข้าใจในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจร่วมกันเพื่อความเข้าใจในวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นสำนักงานกระจายอำนาจจึงให้ความสำคัญกับภารกิจที่จะถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแผนปฏิบัติการ การเตรียมการความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการต่อไป

ความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural : S) ความพร้อมด้านกฎหมาย (Legal : L) ความพร้อมด้านเทคโนโลยี (Technology : T) และความพร้อมด้านเศรษฐกิจ (Economics : E) อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภา อุ่มยง (2560) ที่ศึกษานโยบายโครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาในการดำเนินโครงการคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ของนโยบาย ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ และปัญหาด้านนโยบาย เช่นเดียวกับการศึกษาของระ

พีพรรณ ผ่องใส (2559) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร และผู้นำ ชุมชน: กรณีศึกษาตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากรด้านงบประมาณไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางในการดำเนินงาน โดย ส่วนกลางให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเองตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (อปท.) ต่อการเตรียมความพร้อมระหว่างกรมกิจการเด็กฯ และ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำแนกตามหน่วยงาน พบว่า ความพร้อมด้านการบริหาร ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ความพร้อมด้านสังคม ความพร้อมด้านเทคโนโลยี พบว่าหน่วยงานในรูปแบบ กรุงเทพฯ และพัทยา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.8) และเมื่อวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ระดับของความคิดเห็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของจักรกฤษณ์ คันธานนท์ (2556) และ สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร (2559) กล่าวว่า กรุงเทพมหานคร และพัทยา มีบริบทความเป็นเมืองหลวงและเขตปกครองพิเศษ มีประชากรที่ย้ายถิ่นและจำนวนประชากรที่หนาแน่นกว่า มีความสลับศับซ้อนทางปัญหาสังคมมากกว่า เทศบาล และ อบต.นอกจากนั้น การจัดระเบียบโครงสร้างระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันยังคงอยู่ในรูปแบบของการรวมศูนย์อำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจ ซึ่งมีข้อเสียของการรวมศูนย์อำนาจทำให้อำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินการต้องรอคำสั่งอนุมัติอาจส่งผลต่อการดำเนินนโยบายไปอย่างล่าช้า

ข้อเสนอแนะการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางและแผนการปฏิบัติการในการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตามกรอบแนวคิด PESTEL (PESTEL Analysis) ที่มีความเกี่ยวข้องกับแต่ละหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจฯ ดังนี้

1. การเตรียมพร้อมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

– เพื่อความชัดเจนในด้านแนวทางการปฏิบัติและนโยบาย ควรแก้ไขประกาศกรมกิจการเด็กและเยาวชน เรื่องกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดร่วกับกระทรวงมหาดไทย จัดทำคู่มือและขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ผู้ปฏิบัติงานระดับจังหวัดและท้องถิ่น

– ทำหน้าที่ชี้แจงและเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

– ส่งเสริมสนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน นำเสนอรายงานต่อ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน (กดยช.) คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) คณะกรรมการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ และคณะรัฐมนตรี

2. การเตรียมพร้อมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

– ในด้านของนโยบาย และกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน ติดตามการดำเนินงานในระดับจังหวัด และเสนอคณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในปีต่อไป

3. การเตรียมพร้อมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทย

– ในด้านเทคโนโลยี ควรจัดให้มีระบบฐานข้อมูลหรือพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานของ อปท. สามารถเชื่อมโยงหรือส่งต่อข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของกรมกิจการเด็กและเยาวชน และระบบการจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐ (e-Payment)

– ในด้านนโยบายและกฎหมาย ควรออกระเบียบรองรับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อปท. ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการและเงื่อนไขการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตามประกาศกรมกิจการเด็กและเยาวชน และร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนจัดทำคู่มือและขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ผู้ปฏิบัติงานระดับจังหวัดและท้องถิ่น

4. การเตรียมพร้อมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของ อปท.

– เทศบาล อบต. กทม. และเมืองพัทยา ดำเนินการตามระเบียบฯ และประกาศฯ ที่กำหนดในระยะแรก ให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนเสนอคำของบประมาณการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้เพียงพอเพื่อให้ อปท. ดำเนินการตามภารกิจถ่ายโอน และเพื่อให้กรมบัญชีกลางสามารถจ่ายเงินได้ตามระบบการจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐ (e-Payment) เมื่อระบบฐานข้อมูลและระบบการจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐของกระทรวงมหาดไทยมีความพร้อมแล้ว

ให้ อปท. คำนวณรายละเอียดงบประมาณและกระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดทำคำของบประมาณใหรัฐ จัดสรรในภารกิจดังกล่าวให้แก่ อปท.

– อปท. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้แก่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมกิจการเด็กและเยาวชน เพื่อเสนอคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและคณะรัฐมนตรี

– อปท. มอบหมายบุคลากรให้การดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบในขั้นตอน/ วิธีปฏิบัติในการยื่นคำขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สนับสนุนโดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับ สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกองพัฒนามาตรฐาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เอกสารอ้างอิง

<u>ภาษาไทย</u>

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานและติดตามเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ครั้งที่ 1/2560. วันที่ 13 มิถุนายน 2560. (เอกสารอัดสำเนา).

จักรกฤษณ์ คันธานนท์. (2556). *การปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน.* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย.

ดำรง คำภีระ. (2549). *ความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ.* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ยุทธศาสตร์การพัฒนา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา.* 2542/114ก/48. หน้า 1-18.

ทวีพล ไชยพงษ์. (2557). *แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยจักรยาน ณ วนพุทธอุทยานน้ำตกเขาอีโต้ จังหวัดปราจีนบุรี.* (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา.

มาลี จิรวัฒนานนท์. (2558). เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร: การคุ้มครองทางสังคมด้านเด็กในสังคมไทย. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, *23*(1) , 114-145

ระพีพรรณ คำหอม และ ธันยา รุจิเสถียรทรัพย์. (2560). *การติดตามประเมินผลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดประจำปีงบประมาณ 2560.* กรุงเทพฯ: บริษัทจรัลสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.

ระพีพรรณ ผ่องใส. (2559). การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของบุคลากร และผู้นำชุมชน: กรณีศึกษาตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราณี หัสสรังสี. (2557). *เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร: เครื่องมือเพื่อสร้างความเป็นธรรมในระบบสวัสดิการ.* เอกสารประกอบการสัมมนา ประชุมวิชาการประจำปี 57 : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (น.53) . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2559). *การติดตามและประเมินผล โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ประจำปี 2559.*

สมชัย จิตสุชน และคณะ.(2560) *“เงินอุดหนุนเด็กเล็กถ้วนหน้า : จุดเริ่มต้นของการคุ้มครองทางสังคมทั้งระบบ”*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

สุภา อุ่มยืนยง. (2560). *การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.* สาระนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร. (2559). *การปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ : การปฏิรูปกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร

<u>ภาษาอังกฤษ</u>

Bright jup PM project management. (2011). *PESTLE Analysis history and application.* Retrieved from https://www.brighthubpm.com/project-planning/100279-pestle-analysis-history-and-application/

Heckman, James J. (2011). *EARNING FUNCTIONS,RATES OF RETURN AND TREATMENT EFFECTS : THE MINCER EQUATION AND BEYOND*, American Educator, Spring 2011.